

Sygn. akt VIII Gz 87/19

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Artur Fornal

Sędziowie: Wiesław Łukaszewski

Wojciech Wołoszyk

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2019 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa: **D. S. i R. M.**

przeciwko **(...) w W. i (...) w Ł.**

o zapłatę

na skutek zażalenia powodów na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 4 kwietnia 2019 r. (sygn. akt VIII GC 1893/18)

p o s t a n a w i a:

1. sprostować zaskarżone postanowienie w ten sposób, że w jego punkcie 2. (drugim) w miejsce słowa : „powoda” wpisać : „powodów”;
2. oddalić zażalenie;
3. zasądzić od powodów na rzecz pozwanego (...) w W. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Wiesław Łukaszewski Artur Fornal Wojciech Wołoszyk

Sygn. akt VIII Gz 87/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2019 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy umorzył postępowanie w stosunku do pozwanego (...) w W. (dalej jako (...)), a także zasądził od powodowej na rzecz tego pozwanego kwotę 287 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia Sąd pierwszej instancji wskazał, że ww. pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty domagał się oddalenia powództwa z uwagi na brak legitymacji procesowej po stronie pozwanego, który likwidował szkodę w ramach tzw. bezpośredniej likwidacji. Pozwany wniósł również o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Postanowieniem z dnia 15 listopada 2018 r., na zgodny wniosek obu stron, dopozwano w niniejszej sprawie (na podstawie art. 194 § 1 k.p.c.) (...) w W.. Natomiast na rozprawie w dniu 4 kwietnia 2019 r. pełnomocnik powodów cofnął pozew w stosunku do dotychczasowego pozwanego, tj. (...) ze zrzeczeniem się roszczenia.

Sąd pierwszej instancji zważył, że zgodnie z art. 203 § 1 i 4 w zw. z art. 355 § 1 k.p.c. jeżeli pozew został skutecznie cofnięty – co nastąpiło w niniejszej sprawie – zachodziły podstawy do umorzenia postępowania we wskazanym zakresie. Jednocześnie Sąd ten podkreślił, że w świetle art. 98 § 1 k.p.c. stroną powodową należy uznać za przegrywającą sprawę, skoro żądanie pozwu nie zostało uwzględnione. Powodowie cofnęli pozew z jednoczesnym zrzeczeniem się roszczenia przyznając brak legitymacji czynnej po stronie pozwanego (...), więc w tym zakresie przegrali sprawę. Powodowie są profesjonalistami zajmującymi się skupowaniem wierzytelności, a ponadto są oni reprezentowani przez fachowego pełnomocnika, zaś w piśmie kierowanym na etapie przedprocesowym przez (...) wskazano wyraźnie, że likwidacja szkody następuje na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej w innym zakładzie ubezpieczeń. Powodowie dysponowali więc pełną informacją na podstawie której mogli w sposób prawidłowy oznaczyć stronę pozwaną. Nie uczynili tego jednak, a pozew cofnęli dopiero w dniu 4 kwietnia 2019 r., podczas gdy zarzut braku legitymacji podniesiono już w sprzeciwie doręczonym pełnomocnikowi powodów w dniu 29 sierpnia 2018 r. Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd Rejonowy powołał przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm.).

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyli powodowie, zaskarżając je w części dotyczącej zasądzenia od nich na rzecz pozwanego (...) kosztów procesu. Zaskarżonemu rozstrzygnięciu powodowie zarzucili naruszenie art. 102 k.p.c. Wnieśli o jego zmianę poprzez oddalenie wniosku tego pozwanego o zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia powodowie podnieśli, że wytaczając błędnie przedmiotowe powództwo przeciwko (...) działali w przekonaniu, iż to ten podmiot powinien być w sprawie pozwanym. Natomiast po potwierdzeniu informacji o braku legitymacji biernej ww. spółki cofnęli wobec niej. W ocenie powodów obciążenie ich kosztami procesu na rzecz tego pozwanego stanowi jednak naruszenie art. 102 k.p.c., gdyż co odpowiedzialności (...) zostali oni wprowadzeni w błąd przez ww. podmiot. Wprawdzie w piśmie z dnia 26 listopada 2015 r. (...) rzeczywiście wskazał, że umowa ubezpieczenia będąca podstawą żądania została zawarta w innym zakładzie ubezpieczeń, jednakże w kolejnych pismach (z dnia 18 marca 2016 r. i 14 czerwca 2016 r.) pozwany ten przekazywał powodom informację o tym, że w razie wytoczenia powództwa jako pozwanego należy wskazać (...). W ocenie powodów nie można tego uznawać za pomyłkę.

W odpowiedzi na zażalenie dotychczasowy pozwany (...) wniósł o jego oddalenie i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powodów nie zasługiwało na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego zarzut naruszenia art. 102 k.p.c., przez Sąd Rejonowy jest chybiony.

W każdym procesie cywilnym rozstrzygnięcia wymaga, czy strony procesowe są jednocześnie stronami spornego stosunku prawnego, a stwierdzenie braku tej zgodności prowadzi do stwierdzenia braku legitymacji procesowej (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2004 r., I CK 628/03, LEX nr 500174).

Ostatecznie w niniejszej sprawie powodowie uznali zasadność zarzutu braku legitymacji procesowej biernej podniesionego przez pozwanego (...) i cofnęli pozew zrzekając się roszczenia (art. 203 § 1 k.p.c.). Niewątpliwie – czego strona powodowa nie kwestionuje – stawia to powodów w roli przegrywających spór.

Podkreślenia wymaga jednak, na co słusznie zwrócił uwagę Sąd Rejonowy, że powodowie są profesjonalistami zajmującymi się dochodzeniem wierzytelności odszkodowawczych, zatem kierując pozew pierwotnie przeciwko (...) nie powinni w żadnym razie przeoczyć, że podstawą prawną działań podejmowanych przez tego pozwanego w ramach tzw. bezpośredniej likwidacji szkody był przepis art. 4 ust. 10 ustawy z dnia 11 września 2015 o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019, poz. 381 ze zm.) przewidujący, że zakład ubezpieczeń może – m.in. na wniosek innego zakładu ubezpieczeń – podjąć się wykonania czynności ubezpieczeniowych

związanych z ustalaniem przyczyn i okoliczności zdarzeń losowych, ustalaniem wysokości szkód oraz rozmiaru odszkodowań z umowy ubezpieczenia (art. 4 ust. 9 pkt 1 i 2 i ust. 7 pkt 1 ww. ustawy), a także ich wypłacaniem w przypadku gdy umowa taka zawarta jest z innym zakładem ubezpieczeń.

System tzw. bezpośredniej likwidacji szkody opiera się na umowie pomiędzy ubezpieczycielami, na mocy której zgadzają się oni na rozliczanie szkód spowodowanych przez sprawców ubezpieczonych w drugim zakładzie ubezpieczeń. W takim przypadku za oczywiste należy uznać, że pomimo likwidacji szkody w tym systemie zobowiązanym do naprawienia szkody wobec poszkodowanego w dalszym ciągu pozostaje sprawca kolizji oraz jego ubezpieczyciel OC w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej za szkodę. Z momentem wypłaty bezspornej części odszkodowania stosunek zobowiązaniowy łączący poszkodowanego z jego ubezpieczycielem, wynikający z zawartej umowy zlecenia w ramach bezpośredniej likwidacji szkody, wygasa. W pozostałym zakresie tj. w odniesieniu do dalszych roszczeń podnoszonych przez poszkodowanego w związku z jego niezadowoleniem z wysokości przyznanego i wypłaconego odszkodowania, pozostaje dochodzenie roszczenia z tego tytułu, lecz przeciwko ubezpieczycielowi sprawcy zdarzenia. Bezpośrednia likwidacja szkody nie legitymuje zatem biernie zakładu ubezpieczeń, który takiej likwidacji na podstawie umowy zlecenia się podjął.

Takiej oceny nie może zmienić omyłkowe wskazanie przez pozwanego m.in. w końcowej części pisma z dnia 14 czerwca 2017 r. (k. 25 akt), iż to przeciwko niemu mają być kierowane ewentualne roszczenia na drodze sądowej, skoro w części wstępnej tego samego pisma pozwany w sposób wyraźny zaznaczył, że w sprawie umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zawarta była „w innym niż (...) krajowym zakładzie ubezpieczeń”, podobnie jak w pismach z dnia 27 listopada 2015 r. i 18 marca 2016 (zob. k. 20, 22 i 25-25v. akt). Pomimo więc ww. błędnego pouczenia nie można w żadnym razie przyjmować, że nastąpiło uznanie przez pozwanego swojej odpowiedzialności co do zasady, co w świetle prawa nie mogłoby zresztą wyrzucić żadnego skutku (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 1973 r., II CR 700/72, LEX nr 7218). Nie można w związku z tym uznać, aby w sprawie rzeczywiście zachodził szczególnie uzasadniony przypadek, który mógłby przemawiać za tym, aby nie obciążać powodów kosztami (art. 102 k.p.c. a contrario). Odstąpienie od obciążenia kosztami na tej podstawie ustawodawca pozostawił każdorazowo swobodnej ocenie sądu orzekającego w danej sprawie, przy czym powinno to nastąpić wyłącznie wyjątkowo, w wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2007 r., I CZ 110/07, LEX nr 621775).

Mając powyższe rozważania i okoliczności na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie powodów. Sprostowanie oczywistej niedokładności w zaskarżonym postanowieniu nastąpiło na podstawie art. 350 § 1 i 3 w zw. z art. 361 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono w oparciu o przepis art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 i 391 § 1 zd. 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. : Dz.U. z 2018, poz. 265 ze zm.).